

СТРАТЕГІЇ ТА ВИКЛИКИ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ДОСВІД УКРАЇНИ

Чертов Владислав Ігорович, викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО
« Університет менеджменту освіти»

***Анотація.** Теоретичний аналіз цифрової трансформації в освіті, слід вживати у контексті глобальних трендів, щодо підвищення рівня цифрової грамотності населення України. У статті розглядаються стратегії та виклики неперервної освіти дорослих в умовах воєнного стану, та розвиток цифрової освіти під час воєнного конфлікту. Зазначається, що цифрова освіта в Україні навіть в умовах воєнних дій, слугує інструментом для забезпечення неперервної освіти дорослих, а також підвищенню їх цифрової грамотності.*

***Abstract.** The theoretical analysis of digital transformation in education should be used in the context of global trends in increasing the level of digital literacy of the Ukrainian population. The article discusses the strategies and challenges of continuing adult education under martial law, as well as the development of digital education during military conflict. It is noted that digital education in Ukraine, even in the context of military operations, serves as a tool for ensuring continuing adult education and improving their digital literacy.*

***Ключові слова.** Освіта дорослих, неперервна освіта, цифрова трансформація, сучасні цифрові технології.*

***Key words.** Adult education, continuing education, digital transformation, modern digital technologies.*

Вступ. Через повномасштабне вторгнення росії в Україну система освіти суттєво постраждала: багато викладачів і учнів або виїхало, або мотивація до навчання пропала – на її місце прийшла тривожність. Попри суттєве ускладнення процесу втілення змін у сфері освіти, МОН почало процес цифрової трансформації. Про це свідчать численні заходи, здійснені у сфері інформаційних освітніх технологій, наприклад, почало приділятися більше уваги

розвитку платформи для онлайн-навчання, посилилась увага до цифрової грамотності учнів, гігієни в інтернеті, протидії кіберзагрозам. [1].

З перших днів військової агресії росії МОН за підтримки міжнародних партнерів забезпечено сталість освітнього процесу шляхом широкого застосування ІТ-інструментів. Також за підтримки міжнародних партнерів забезпечено фінансову й матеріально-технічну підтримку освітян, продовжується інтенсивна діяльність із розроблення дієвих сценаріїв розв'язання проблем щодо забезпечення освітнього процесу цифровим контентом, пристроями, технологіями; удосконалює та уніфікує в цьому контексті багато освітніх програм і централізованих інформаційних баз [2].

Основна частина. Цифрова трансформація освіти в Україні стала необхідністю не лише через військовий конфлікт, але й у контексті глобальних трендів та загальнодержавної політики щодо цифрової трансформації. Уряд передбачив ряд завдань щодо підвищення рівня цифрової грамотності населення та впровадження сучасних освітніх програм для розвитку навичок використання цифрових технологій. Цифровізація всіх сфер суспільного життя є актуальним напрямом не лише через військовий стан, а й через глобальні тренди сьогодення та загальнодержавну політику щодо вектору цифрової трансформації держави.

Зокрема, у межах Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695, передбачено ряд операційних цілей та завдань щодо підвищення рівня цифрової грамотності населення, упровадження сучасних освітніх програм для ефективного формування навичок користування цифровими технологіями [3].

Також, відповідно до Концепції розвитку цифрових компетентностей, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р., передбачено розроблення методичних рекомендацій щодо застосування рамок цифрових компетентностей; створення системи індикаторів моніторингу розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей в суспільстві; запровадження правового регулювання з питань формування державної політики

у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей громадян з урахуванням досвіду країн ЄС [4].

Важливим аспектом неперервної освіти дорослих в умовах війни є психологічна підтримка та соціальна реабілітація для тих, хто пережив травматичні події внаслідок конфлікту. Освіта може бути важливим інструментом для допомоги людям адаптуватися до нових умов і знайти нові можливості. На даний момент Україна вже отримала підтримку від міжнародних партнерів у розвитку цифрової освіти.

Тому продовження співпраці з міжнародними організаціями та країнами, що мають досвід у сфері цифрової освіти, зможе допомогти Україні збагатити свій досвід та ресурси.

Для успішного впровадження цифрової освіти, важливо забезпечити належну інфраструктуру та доступ до сучасних технологій. Це включає в себе розвиток інтернет-інфраструктури в місцях, де це є проблемою, та забезпечення необхідними засобами навчання. Також проведення інформаційних кампаній та навчальних заходів з цифрової грамотності для дорослих громадян є не менш важливим завданням. Це допоможе людям впоратися з цифровими технологіями не лише в освіті, а й у повсякденному житті та професійній діяльності.

Тому сучасний процес цифровізації освіти вимагає комплексного підходу як до пріоритетної складової частини реформи освіти: визначення конкретних ініціатив підключення класів до ширококутного інтернету; створення та реалізація сучасних моделей забезпечення учнів та освітніх закладів комп'ютерним та мультимедійним обладнанням; підготовку, адаптацію та організацію доступу до мультимедійних технологій та створення відповідних цифрових освітніх платформ для використання в освітньому процесі.

Розвиток цифрової освіти забезпечується через налагодження співпраці в освітньому процесі між представниками закладів освіти та академічними науковими установами, державними органами влади, бізнесом, підприємствами, громадськими та іншими організаціями.

Особлива увага приділяється створенню середовища для навчання з використанням цифрових технологій. Результатами такої співпраці є створення регіональних цифрових коаліцій (об'єднання державних органів влади, бізнесу, освіти та зацікавлених сторін на ринку праці) для розвитку цифрових навичок та компетентностей.

Цифрова освіта в Україні, навіть в умовах воєнного конфлікту, може слугувати ключовим інструментом для забезпечення неперервної освіти дорослих, підвищення цифрової грамотності та сприяння розвитку країни в глобальному цифровому світі.

Висновок. Отже, впровадження цифрової освіти в освітній процес надасть можливість:

- підвищити якість освіти, інтегрувати систему освіти регіону до європейського та світового освітнього простору;
- формувати й розвивати цифрові навички та компетентності; розвиток навичок та компетентностей у науково-дослідницькій та інженерній діяльності, стимулювання творчості та винахідництва, а також формування здатності до ранньої професійної самовизначеності та готовності до свідомого вибору майбутньої професії.
- популяризувати «цифрові» професії (відповідно до вимог ринку праці, «цифрових» трендів);
- надавати дітям з обмеженими можливостями доступ до використання сучасних цифрових технологій;
- поширювати інновації у сфері освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бурцева Ю. О. Управління інноваційною та проєктною діяльністю в освітній сфері в умовах воєнного стану. Системи управління освітою під час воєнного стану та перспективи оновлення освіти в повоєнну

добу: матеріали Всеукр. наук. – практ. конф., м. Краматорськ, 5 грудня 2022 р./ редкол.: Ю. О. Бурцева, М. О. Кириченко, П. С. Малєєв [та ін]; Донецький ДонОблППО. 2022.

2. Топузов О. М. Інформаційно-аналітичний збірник «Освіта України в умовах воєнного стану». Київ, 2022. 358 с.
3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021–2027 роки: Постанова Каб. Міністрів України від 05.08.2020 р. № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-p#Text> (дата звернення: 13.10.2023).
4. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації: Розпорядж. Каб. Міністрів України від 03.03.2021 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-p#Text> (дата звернення: 13.10.2023).